Școala românească de arhitectură (1940-1989)

Admitere, sistem de notare, curriculum, catedre și cursuri

[Extrase din Școala românească de arhitectură (1944-1989) – Proiectele de diplomă, dinamică și relevanță, Teză de doctorat UAUIM (2013)]

|40-49

Prima şcoală românească de arhitectură şi-a început activitatea la 15 octombrie 1892, iar în urma examenului de admitere au fost înscrişi 40 de studenţi.[1] Tutela şcolii aparţinea lui Alexandru Orăscu, iar conducerea lui I.N.Socolescu şi Gh.Sterian. Cei 13 profesori de început ai Şcolii au predat cu regularitate, timp de 5 ani, fără a fi plătiţi (Statul refuzase alocarea unui buget Şcolii, care funcţiona din fonduri private ale Societăţii Arhitecţilor Români). Din 1897, a fost ataşată Şcolii de Belle Arte, sub denumirea de Şcoala Naţională de Arhitectură, şi a avut 37 de studenţi înscrişi în sesiunea din decembrie, dintre care au fost diplomaţi 21.[2]

Programa de învăţământ era organizată în trei cicluri consecutive, fiecare dintre acestea odată absolvit oferind o calificare şi permiţând continuarea celorlalte cicluri, după posibilităţi. Secţiunea pregătitoare (2 ani) „era menită pregătirii teoretice elementare şi deprinderii desenului artistic şi arhitectural”; secţiunea a doua sau „a constructorilor”

1 IONESCU, Grigore, „Scurt istoric al învățământului arhitecturii din România”, în *Arhitectura* nr.9/1956, p.21

2 *Ibidem*, p.22

era tehnică, şi studia în detaliu construcţiile de lemn, zidărie şi piatră, instalaţiile, devize şi măsurători, proiecte de anvergură mică. A treia secţiune, „a arhitecţilor", includea proiectarea complexă.

Printre primii profesori de la **Atelier** ai Şcolii (1892-1897) s-au numărat: Ion N.Socolescu (şef de atelier, preda şi *„Edilitatea şi Higiena clădirilor"*), Director al Şcolii; Gheorghe Sterian (şef de atelier, preda şi *„Estetica ,Istoria şi Teoria Arhitecturei"*), Gheorghe Mandrea şi Ştefan Ciocârlan (şef de atelier, preda şi *Devize şi analize de preţuri*[3]). Alte cursuri, cu titlularii lor, au fost: *„Construcţia, Mecanica şi Rezistenţa materialelor"* predat de ing. Petre Paşcanu, *„Technologia"* – curs care includea şi vizita diferitelor fabrici de materiale de construcţie, predat de ing. Nicolae Cutzarida, *„Matematicile, Trigonometria şi Topografia"*, curs al cărui titular era arh. I.Atanasiu, şi mai târziu, profesorul Kirilov; *„Geometria Descriptivă"*, cu aplicaţiile *„Teoria Umbrelor", „Stereotomia"* şi *„Perspectiva"*, predate de arhitectul Giulini; *„Legislaţia clădirilor"* era predată de arhitectul Toma Dobrescu, licenţiat şi în Drept; *„Contabilitatea"* – curs ţinut de expertul contabil I.Nacian; *„Desen ornamental"* – predat de arhitectul veneţian A.Lardel, *„Modelaj"* – cu sculptorul Filip Marin.

Numărul mediu de studenţi, în această perioadă, era de 25-30, sau chiar mai puţin. Prima studentă arhitect a Şcolii a fost Ada Zăgănescu,[4] licenţiată în 1919 (probabil colegă şi cu Henrietta Delavrancea-Gibory, din 1913).

În 1904, când Şcoala a ieşit de sub tutela Şcolii de Belle Arte, corpul profesoral era compus din 8 profesori (printre care Ion Mincu, Petre Antonescu – rector între 1931-38, şi Grigore Cerchez), iar **Director** era **Ermil Pangrati**; programul de studii rămânea acelaşi, grupat însă în **5 ani de studii.**

În 1932 este reglementat în România dreptul de a profesa ca arhitect.

Între 1939-1946, studiul arhitecturii este consemnat ca reglementat pe o perioadă de **6 ani**.[5] În 1940 Şcoala a avut 19 absolvenţi, dintre cei aproximativ 280 de studenţi ai Şcolii

3 TRAIANESCU, I.D., „Fresca înaintaşilor noştri", *Arhitectura* nr.1/1941, p.107-108

4 SION, Milița, *Henrietta Delavrancea-Gibory, Arhitectură 1930-1940*, 2011, Bucureşti, Simetria, p.151.

5 ENESCU, I.M., *Arhitect sub comunism,* (2006), Bucureşti, Paideia, p.16

(estimaţi în total, ca număr mediu, până în 1944).[6]

1944, numărul arhitecţilor din România este în jur de 400

1948, 3 august, **Reforma învăţământului superior românesc**

Politizarea integrală a mediului universitar, cu „epurarea" cadrelor didactice şi a studenţilor cu dosar „nesănătos" (*Decretul 175*)

1948, Arhitectura este încadrată printre ştiinţele tehnice, alături de alte specialităţi ale Politehnicii. **Examenul de Admitere:** trei probe (desen liniar, desen ornamental, matematica). Se introduc cursurile de *Marxism-Leninism* şi *Materialism dialectic,* în programa de la Arhitectură. *Arhitectura bizantină şi românească* (Grigore Ionescu) este înlocuită cu *Istoria arhitecturii contemporane* (arhitectura sovietică).

Tema **Proiectului de diplomă** este aleasă liber de candidat, până în 1948 – ulterior, temele sunt impuse de catedră, conform directivelor

1947-1948, (semestrul al II-lea), Este interzis vopsitul bobocilor, *„această degradantă şi descompusă manifestare capitalistă"*, de către UTM, *„autoritatea supremă asupra învăţământului superior"*

Facultatea de Arhitectură a fost inclusă în Politehnica Bucureşti, începând cu 1938 până în 1948[7], când devine instituţie independentă de învăţământ superior, cu titulatura de ***Institut de Arhitectură*.** Anii de studiu sunt stabiliţi la **5;** condiţia de admitere fiind „Bacalaureatul, etatea până la 24 de ani" şi un concurs eliminatoriu. Numărul de studenţi ajunge, în această perioadă, la 180[8], (94 în anul I,1944-1945)[9]. **Decan este Grigore Ionescu**, iar colectivul profesoral este alcătuit din 18 profesori, 5 conferenţiari, iar din 1943 – apar şi posturile de şefi de lucrări şi asistenţi.

Admiterea în Şcoală, în această perioadă, cuprindea trei examene eliminatorii – desen

---

6 IONESCU, Grigore (1973), *75 de ani de învăţământ superior de arhitectură,* Studiu monografic, Bucureşti, p.65-67

7 Reforma învăţământului de toate gradele, din 1948 – IONESCU,Grigore, *Op.cit*.p.57

8 *Ibidem.* Este vorba, probabil, de numărul total al studenţilor (180, în cei cinci ani de studiu).

9 Conform „Catalogului de an şi examinare pentru *Geometria descriptivă"* (aşadar anul I), în *Cataloage arhitecţi 1944-1945*, Arhiva UAUIM, p.nespecificată

liniar, în tuş, desen ornamental, în cărbune şi matematică

Programa de învăţământ este alcătuită din 15 catedre, 7 conferinţe (1938-1948)[10], respectiv 9 catedre (începând cu 1948). Anul I este considerat *Curs pregătitor,* anii II şi III *Curs mediu,* iar anii IV-V *Curs superior*. Din 1943-48, a funcţionat pe lângă Facultatea de Arhitectură şi o **secţie de Urbanism,** sub conducerea profesorului Duiliu Marcu; s-au ţinut aici şi cursuri teoretice, între 1943-1946, urmând ca până în 1948 să fie continuate cursurile doar în cadrul atelierelor (proiecte şi lucrări practice). În opt din cele zece semestre, cursurile de la Arhitectură şi Urbanism erau comune (cursuri teoretice, lucrări practice şi proiecte de arhitectură); în semestrul al 9-lea, începeau conferinţele de specialitate, fără cursuri teoretice, prin care studenţii se separau în arhitecţi şi urbanişti. Diplomele se susţineau în semestrul al 10-lea, în specialitatea urmată.

Pentru **proiectul de diplomă**, subiectul era ales liber, de către candidat; ulterior, tema era aprobată de şeful de atelier, iar proiectul era elaborat exclusiv în atelierul şcolii. Diplomele se judecau în consiliul profesoral, fiecare dintre membrii comisiei propunând un calificativ, după tradiţia instaurată, deja, în decadele anterioare.

Notarea examenelor se făcea cu valori de la 1 la 20, nota minimă de promovare fiind 12. Lucrările de arhitectură, desen sau modelaj se notau cu *menţiune* (egală cu o valoare), *menţiunea I-a* (egală cu 1 ½ valoare) şi *medalie* (egală cu două valori)[11].

În anul universitar 1948-1949, Institutul de Arhitectură câştigă un statut independent, de instituţie de învăţământ superior de arhitectură (25 octombrie 1948 - 30 septembrie 1949). După 1949, Şcoala este din nou inclusă în Institutul de Construcţii[12], sub titulatura de **Facultatea de Arhitectură**.

Printre profesorii care activau în acest moment erau şi Grigore Ionescu, la „*Istoria*

---

10 Din 1938, *Regulamentul privind organizarea didactică a cursurilor şi lucrărilor Facultăţii de Arhitectură, Bucureşti,* 1945, IONESCU,Gr. *Op.cit*. p.57, nota 31. Vezi şi Vesa-Dobre, AM, Şcoala românească de arhitectură (1944-1989) – Proiectele de diplomă, dinamică şi relevanţă, Teză de doctorat (2013), UAUIM, Anexa 2 pentru structura Programei de învăţământ, în această perioadă.

11 IONESCU, Gr., *op.cit*, p.102,104

12 Nou înfiinţat prin restructurarea Politehnicii Bucureşti, IONESCU Gr,*op.cit.*,p.60

arhitecturii româneşti", Duiliu Marcu[13], Haralamb Georgescu, Octav Doicescu, Constantin Iotzu[14] - *Atelier*; Conferenţiarii GM Cantacuzino - *Teoria arhitecturii*, Sudan – *Matematica,* Teodorescu – *Perspectivă,* Richard Bordenache – *Atelier,* apoi *Istoria arhitecturii,* Gheorghe Simotta – *Desen ornamental,* Pompiliu Macovei (profesor în dec.'49), Niculae Bădescu (profesor în dec.'49)[15], Niculae Lupu – *Desen,* an I, Gh.Petraşcu, T.Evolceanu, Mircea Alifanti – *Construcţii,*, Gh.Negoescu; Şefi de lucrări: T.Ricci, Ascanio Damian, Gh.Lichiardopol, T.Săvulescu; Asistenţi: Harry Stern, Stan Bortnowski, Valentin Iorga, Bogdan Cotaru, Alexandru Şerbescu, Paraschiva Iubu; ing.Borneanu – *Rezistenţa materialelor şi Beton armat,* Silviu Brucan – *Materialism dialectic.*[16]

Numărul studenţilor[17] era (1948-1949): 105 (anul II)[18], 63 (anul III)[19], 60 (anul V)[20]. **Programa de învăţământ** era împărţită în 9 catedre, iar facultatea putea oferi două specializări distincte absolvenţilor: arhitectură şi urbanism.

---

13 *„Fără indoială, Duiliu Marcu a adus în şcoala de arhitectură un suflu nou spre modernitate, care a corespuns şi cu schimbările din anii următori, numirea ca decan a lui Grigore Ionescu, venirea la catedră a lui Haralamb Georgescu şi schimbarea radicală de regim politic."* ENESCU, I.M., *op.cit*, p.178

14 *„Profesorul era devotat, prezent şi activ îndrumător de planşetă; te împingea cu un braţ puternic de pe taburetul tău de la planşetă şi începea să deseneze, explicând şi ocărându-te de câte ori vedea o stângăcie. O adevărată atmosferă de atelier renascentist, latin. Mai lipsea bătaia. Punea calc peste calc şi putea sta şi o jumătate de oră la proiect. Te lăsa, însă, să-ţi continui ideea. Atelierul Iotzu era, fără indoială, cel mai agitat atelier, se întâmplau cele mai multe scene care erau bârfa şcolii. (...) După 23 august 1944, a fost scos din învăţământ. (...) Cu dânsul cred că se încheie perioada de influenţă Beaux-Arts-istă în şcoala de arhitectură din România."* ENESCU, I.M., *op.cit*, p.171, 176

15 Catalog de notare a *Schiţei de Schiţă (Anul V),* conform *Procesului verbal* nr.4538/16 decembrie 1949, p.471, în *Proiecte şi schiţe din 1948-1949*, vol.82

16 COSMATU, Eugeniu, în *Arhitecţi în timpul dictaturii* (2005), CUREA, Viorica, coord., Bucureşti, Simetria, p.12

17 Numărul studenţilor a început să fie fixat anual, de Consiliul de Miniştri, după „criterii şi necesităţi" (Decretul nr.175/1948, art.XVII, art.XXIII), citat de SORA, Andrei Florin, *Evoluţia calificărilor din învăţământul universitar românesc 1968-2011,* ANC, 2011, p.10, nota 21

18 Catalog de notare a *Proiectului „Un stadion de tenis" (anul II),* p.304-306, în *Proiecte şi schiţe din 1948-1949*, vol.82

19 *Ibidem,* p.352-353, Catalog de notare a *Proiectului „Un palat de concerte" (anul III)*

20 *Ibidem,* p.322, Catalog de notare a *Proiectului „Casa de oaspeţi" (anul V* – [Stil ?] *Românesc)*

Proiectul de diplomă, în vederea obţinerii titlului de *Arhitect*, avea o temă propusă de catedră, şi un timp de redactare de minimum două luni. **Sistemul de notare**: cuprindea valori de la 1 la 10, media de promovare fiind 5. Lucrările de arhitectură, desen sau modelaj se notau cu *menţiune II sau III* (egală cu o valoare), *menţiunea I-a* (egală cu 1 ½ valoare) şi *medalie* (egală cu două valori)[21].

Programa păstrează filiera beaux-artistă – este interesant de remarcat faptul că doar un singur curs, cel de *„Construcţii rurale şi muncitoreşti”,* din anul III, indică infiltrarea ideologiei comuniste, în timp ce cursul de *„Arhitectura bizantină şi românească”* din anul IV este încă în derulare. Începând cu 1948, însă, acest curs (predat de Grigore Ionescu) dispare, fiind înlocuit cu *„Istoria arhitecturii contemporane”* – un fel de „dicţionar” de norme, care stabilea ce şi cum trebuie proiectat, în fapt – aşa numita „arhitectură oficială”, preluată *ad litteram* şi exclusiv din ceea ce se proiecta în Uniunea Sovietică, în acel moment.

Alte cursuri semnificative pentru perioadă, introduse în curriculum în 1948, sunt *„Marxism-Leninismul”* (anul I şi II)*, „Materialism dialectic”* (anul III)[22], predate atunci de Silviu Brucan, până în 1952. *„Istoria arhitecturii universale”* a fost introdusă în 1944, de Richard Bordenache, care a predat-o până în 1949, când a fost înlocuit cu Marcel Locar.[23] La R.Bordenache, de exemplu,

Cursurile teoretice aveau loc dimineaţa (de la ora 8:00 la 14:00), iar atelierele după-amiaza (până la 21-22:00). Era absolut interzis lucrul la planşetă în afara şcolii, pedeapsa fiind *exmatricularea,* de aceea se lucra exclusiv în şcoală, în ateliere, de dimineaţa până seara. Profesorii ajungeau la corectură pe la ora 17:00, rămânând uneori până seara, târziu.[24]

Schiţa de schiţă dura 12 ore, de la 8:00-20:00, şi se susţinea întotdeauna sâmbăta. Lucrul la schiţe era individual, în *loje*.

---

21 IONESCU,Gr.,*op.cit*, p.60

22 *„Conform statutului tip al instituţiilor de învăţământ superior din 1953, una dintre cele trei* „sarcini” *ale acestora era asigurarea educaţiei ideologice şi politice a studenţilor şi profesorilor, pe baza învăţăturilor lui Marx, Engels, Lenin şi Stalin.”* (HCM nr.3886/1953) citat de SORA, A.F., *Evoluţia calificărilor din învăţământul universitar românesc 1968-2011,* p.10, nota 23

23 GRECEANU, E., *op.cit.,* p.120

24 GRECEANU, E., *op.cit.*,p.118

Restanţele la *Matematică*, la Sudan, şi la *Rezistenţa materialelor*, la Gh.Bordeanu, erau admise până la anul IV, cu condiţia promovării rezonabile a celorlalte discipline. Nepromovarea acestora în anul IV avea consecinţa reînmatriculării în anul I a studentului corigent.[25]

| 50-59

1950-1951, Apare **Examenul de Stat**, instituit sub forma celor trei examene obligatorii ce condiţionau obţinerea diplomei de arhitect: **Proiectul de diplomă** şi probele orale de *Marxism-Leninism* şi „Materiile profesionale" (*Istoria arhitecturii*, *Teoria arhitecturii* şi *Teoria urbanismului,* şi materiile tehnice *Construcţii civile, Construcţii industriale*). Durata elaborării Proiectului de diplomă este de un semestru (sem.11). Admiterea în Şcoală se face pe baza dosarului personal: doar 10% din cele 120 de locuri disponibile sunt destinate celor cu *dosar nesănătos*.

Examenul de admitere: *Limba română* şi *Matematică* (scris), *Limba rusă, Matematică, Fizică* (oral), *Desen artistic şi arhitectural* (probă eliminatorie). Dosarele candidaţilor pentru admitere, dar şi pentru Examenul de Stat sau alte probe (titulaturi, doctorate etc) cuprind şi o *autobiografie* (pentru evidenţierea originii sociale). Caracterizările, detaliate şi specifice, ale studenţilor şi profesorilor încep să fie prelucrate activ. Apar cursurile *Istoria artei, Economie politică, Limba rusă, Arta populară românească, Istoria arhitecturii noi şi sovietice* (după programa Academiei de Arhitectură de la Moscova). Dispar, însă, cursurile *Istoria arhitecturii universale* şi *Istoria artei,* iniţial doar facultative, ulterior înlocuite de noile cursuri de istorie apărute.

1952, noiembrie, *Plenara Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român şi a Consiliului de Miniştri* reglementează activitatea în domeniul arhitecturii, printr-o centralizare stalinistă exclusivă a proiectării şi execuţiei construcţiilor.

Rectori: Niculae Bădescu (1952-1953), **Nicolae Lupu** (1953-1959).

Primul Proiect de diplomă cu subiect de restaurare, autor: Gheorghe Curinschi

1953, Se acordă titulatura de **„Ion Mincu"** Şcolii (Decretul 147/1953)

Calificativele *Insuficient-Foarte bine, Menţiuni I-III* şi Medalie, se înlocuiesc cu notarea de

25 *Ibidem,* p.119

la 1-20. Notarea diplomelor păstrează, însă, sistemul calificativelor. Tematica diplomelor devine restrictivă şi impusă, până în 1957, când este reluată varietatea programelor şi o selecţie relativ independentă, din partea studenţilor.

1954, Primul curs de restaurare a monumentelor, pentru studenţii ultimului an, ţinut de Grigore Ionescu

1953-1954, Prin HCM 1879/1953 se introduce al **6-lea an de studiu la Arhitectură**. Se reglementează *Prediploma,* ca documentare, elaborare şi examen independent (sem. 11), faţă de *Diplomă* (sem. 12)

1957-1958, Se face trecerea de la **notarea 1-20,** la cea cu **note 1-10,** valabilă şi în cazul diplomelor

Recrutarea studenţilor prezenta comparativ numărul celor proveniţi din Bucureşti cu al celor din provincie. Tabelele statistice evidenţiază că, în ciuda eforturilor care se fac de către Şcoală pentru creşterea afluenţei de studenţi din întreaga ţară, numărul bucureştenilor admişi este mai mare.[26] Argumentul adus şi sugestia de soluţionare au fost reintroducerea cursului de pregătire la desen artistic şi arhitectural, din timpul verii, care era ţinut de cadrele didactice din Şcoală. Controlul asupra acestui aspect, al provenienţei studenţilor făcea parte din aşa-zisa evidenţă a originii sociale[27] din învăţământul superior; fiii de muncitori şi ţărani (din provincie, în majoritatea lor) aveau, aşadar, un indice crescut al originii, şi Şcoala trebuia să-i promoveze. Un alt aspect era acela al provenienţei legate de mediul şcolar absolvit anterior facultăţii. Matematica şi Desenul erau probe ale **Examenului de admitere**, şi nu este greu de intuit nivelul de pregătire pentru aceste două materii al celor care absolviseră şcoli medii sau facultăţi muncitoreşti. Şcoala sugerează şi

---

26 În anul universitar 1955-56, studenții din București sunt 68, cei din provincie 35, iar străini: 4 (1 bulgar, 2 coreeni și 1 iugoslav), extras din „Statistica studenților înscriși în anul I 1955-1956", în *Diplome eliberate cu Examen de Stat-an școlar 1955-56*, p.123

27 Vezi și ZAHARIADE, Ana-Maria (2011) *Arhitectura în proiectul comunist.România 1944-1989,* p.29: „în 1953, numai 10% din cele 120 de locuri pentru admiterea la școala de arhitectură sunt disponibile pentru candidații cu *dosar nesănătos."*
În anul I 1954-55 comparativ cu 1955-56, sunt înregistraţi 101/96 mici burghezi, 20/24 muncitori, 4/0 ţărani mijlocaşi, 2/3 ţărani săraci şi 1/0 chiaburi. *„De aici se reține o ușoară îmbunătățire, dat fiind numărul sporit de fii de muncitori intrați în Institut." (Darea de seamă,* p.3)

modificarea ponderii Desenului în cadrul examenului de admitere la Arhitectură, faţă de celelalte probe, şi pretinde atribuirea caracterului său eliminatoriu.[28]

Disciplina studenţilor reprezintă dinamica frecvenţei studenţilor la cursuri, seminarii şi lucrări practice (în cadrul seminariilor, de exemplu, frecvenţa este cea mai mică, de-a lungul întregului semestru).

Se ridică problema, pentru prima oară, a unui spaţiu suplimentar pentru desfăşurarea acestor activităţi, şi a faptului că „de abia se ţin unele reuniuni în atelierele de desen ornamental", respectiv că studenţilor le-ar fi necesar *un Club*. Acesta este, probabil, punctul de pornire sau ideea Clubului A, care va apărea abia în 1968.

Practica studenţilor de construcţii I (Anul I) includea câteva ore într-un atelier de lăcătuşerie, tâmplărie sau pietrărie.[29] Modulul II de practică (Anul II) implica munca efectivă în construcţie, pe şantiere. În toamna anului 1954 s-a ţinut la Petroşani, iar în vara 1955, 58 de studenţi au primit repartizări pentru stagii pe şantierele de construcţii de la Bicaz, Constanţa, Cluj, Iaşi, Valea Jiului, Griviţa Roşie, Casa Scânteii, Panduri. Practica s-a desfăşurat în grupe mari de studenţi, sub îndrumarea temporară a unor cadre didactice de la Catedra de Construcţii.

În afara stagiului de practică de la Construcţii, planul de învăţământ cuprindea şi un **stagiu de 15 zile al anului V**, la catedra de Istoria Arhitecturii, care implica realizarea unui **releveu după un monument de arhitectură**, preferabil din patrimoniul stilistic românesc.

Anul VI parcurgea un **stagiu de practică de 13 săptămâni**, cu jumătate de normă, în institutele de proiectare, dar se pare că în acel an stagiul nu a avut rezultatele aşteptate, datorită unei neconcordanţe între programul de lucru al institutelor şi orarul studenţilor,

---

28 „Propunem ca nota 1 la una dintre cele două probe de Desen să fie eliminatorie, iar media admisibilă la amândouă să fie nota 3. Notele obţinute la cele două probe de Desen să intre din nou, fiecare în parte, în media probelor scrise, împreună cu notele obţinute la tezele de Lb.română şi Matematici, pentru eliminarea de la probele scrise." *Dare de seamă a activităţii Institutului de Arhitectură "Ion Mincu", pe semestrul I 1955-1956,* către Comitetul de Stat pentru Arhitectură şi Construcţii, Direcţia Cadre şi Invăţământ, nr.1529/16.III.1956, p.2

29 LUPU, Nicolae „Cronica: 60 de ani de la Infiinţarea Şcolii de Arhitectură", în *Arhitectura* nr.3/1958, p.12

care implica şi elaborarea prediplomei. S-a sugerat ca în anii următori, practica ultimului an să fie parcursă pe o perioadă mai scurtă de timp, dar cu normă întreagă (formula valabilă şi astăzi).

Cercurile ştiinţifice studenţeşti au fost înfiinţate în 1951, şi cuprindeau, în 1954-55, un număr de 107 studenţi înscrişi, la umătoarele secţiuni: Cercul Plastic, Cercul de Istoria Arhitecturii, Cercul de Teoria Arhitecturii, Cercul de Construcţii, Cercul Foto şi Cercul de Ştiinţe sociale. Scopul acestor cercuri ştiinţifice era „studierea şi adâncirea materialului predat la cursuri, seminarii, lucrări practice şi alte forme de activitate, extinderea pregătirii ştiinţifice a studenţilor şi însuşirea formelor şi metodelor de cercetare ştiinţifică independentă."[30] În anul respectiv, cercurile au funcţionat în cadrul a două teme, stabilite de Ministerul Invăţământului: *Monografia: Case vechi din Bucureşti,* şi *Studiu asupra Şcoalei Zoia Cosmodemianscaia (Şcoala Centrală),* a arhitectului Ion Mincu.

Cercul Plastic a studiat prima temă, prin modelaje din ipsos după diverse detalii ale unor case vechi de la Mogoşoaia, Snagov, Căldăruşani, sau reprezentări grafice, „după model viu sau naturi statice".[31]

Cercul de Istorie a studiat patru case vechi din Bucureşti, elaborând un portofoliu de 13 planşe, care urmăreau reconstituirea termelor romane şi a casei bizantine de la Histria. Tema interioarelor unor case domneşti de la Hurez urma a fi elaborată în semestrul II.[32] Conducătorul ştiinţific al acestui cerc era asistentul Gh. Curinschi, iar colectivul de îndrumare era format din profesorii Gh. Simotta, R. Bordenache, G. Petraşcu, N. Cucu, Mac Constantinescu, şi asistenţii H. Marcus, Paul Georgescu. În 1954, avea să fie introdus în curriculum şi primul curs de restaurare a monumentelor, pentru studenţii ultimului an, ţinut de Grigore Ionescu.

Cercul de Teorie a avut o activitate de analiză critică a proiectului de an III - *O autogară* şi celui de an IV – *O locuinţă.* „Atât referatele, cât şi discuţiile au fost susţinute la un frumos

30 Conform Regulamentului privind activitatea de cercetare ştiinţifică a studenţilor din învăţământul superior, extras din HARDT, Dorian – „Conferința Cercurilor științifice ale studenților din Institutul de Arhitectură „Ion Mincu", în *Arhitectura* nr. 7/1955, p.26

31 *Darea de seamă,* p.8

32 *Ibidem*, p.9

nivel ştiinţific."[33] Ar fi interesant de cercetat aceste referate, dacă ele mai există, pentru faptul că ar dezvălui ceea ce însemna, în acel moment, o analiză critică de proiect. Profesor de Teorie între 1948-1957 era Nicolae Bădescu,[34] care ţinea un curs de Compoziţie clasică şi unul de Bazele proiectării (lucrare, proiect). Dacă exista o corespondenţă între cele două cursuri, fie ea datorată şi doar titularului acestora, ar fi important de stabilit dacă se căuta o relaţie teorie-proiectare în şcoala anilor '50.

Cercul de Construcţii a avut cel mai mic număr de studenţi înscrişi (8, dintre care doar 2 parcurseseră materia), care au elaborat 3 planşe de detalii constructive, pentru monografia caselor vechi.

La polul opus, **Cercul Foto** a prezentat un amplu material documentar pentru expoziţia de la sfârşitul semestrului, alcătuit din fotografii din excursiile studenţeşti. Incovenientul Cercului era, însă, lipsa unei infrastructuri tehnice din dotarea Institutului, privind atelierul foto, care nu putea sprijini concret, prin aparatura respectivă, activitatea studenţilor.

Cercul Ştiinţelor sociale a fost, paradoxal contextului şi chiar a temei de organizare a acestora, singurul care nu a avut activitate. Se menţionează în Raport lipsa coordonării şi îndrumării din partea cadrelor didactice ale catedrei *Bazele Marxism-Leninismului*[35], ceea ce este curios pentru momentul respectiv. Putem doar intui, bineînţeles, interesul real al studenţilor în acestă direcţie, mai ales comparativ cu cel manifestat în cadrul celorlalte cercuri.[36] Căci îndrumarea didactică nu a fost, nici în cazul Cercului Foto, prea activă, dublată chiar de o infrastructură săracă; dar entuziasmul studenţior a făcut posibilă organizarea unei expoziţii interesante şi ample, cu un bogat portofoliu de fotografii.

Desfăşurarea procesului de învăţământ este descrisă ca fiind îmbunătăţită faţă de anii anteriori, prin: înlocuirea seminariilor cu lucrări practice, şi reducerea numărului de ore

---

33 *Ibidem*.

34 RADU,Florinel, În căutarea unei şcoli (de arhitectură) pierdute, Teză de doctorat (2000), UAUIM, p.421.

35 Responsabil pentru acest cerc ştiinţific era Lect.arh. Marcel Grigoiu (*Darea de seamă,* p.10)

36Au fost evidenţiaţi, pentru activitatea lor de coordonare a cercurilor studenţeşti, Prof.Gh.Simotta, Asist.C.Enache, Asist.Gh.Curinschi (deşi „sporadic, fără continuitate, dat fiind sarcinile sale de aspirant şi Preşedinte de Sindicat"). *Ibidem.*

destinate acestora, introducerea semestrului I de practică în anul VI, o repartizare mai bună a numărului de examene între sesiunea de iarnă şi cea de vară. Ceea ce apare nou, însă, în acest raport, este conceptul de *studiu individual*, care trebuie gândit şi planificat în relaţie interdependentă cu orarul cursurilor. Demersul acesta se concretizează într-un *grafic al studiului individual*[37], care era realizat la începutul fiecărui semestru – ca o planificare pentru activităţile extra-curriculare, care, însă, se baza pe aceasta şi îi asigura continuitatea.

Activitatea didactică cuprinde o serie de aprecieri şi descrieri ale modului în care catedrele şi-au îndeplinit planurile de lucru. La Catedra de Arhitectură generală Ciclul I (anii I-II) – atelierul condus de lectorul Valentin Iorga (anul II), este apreciat ca având cele mai bune rezultate.

Catedra de Arhitectură generală – Ciclul II cuprinde 6 ateliere de arhitectură ale studenţilor anilor III-VI, cu specializarea „Clădiri publice şi de locuit". Atelierele care au „rezultate frumoase" sunt cele ale Prof.Doicescu, Lector T.Ricci, Lector L.Staedeker, Prof. Macovei, Conf.M.Alifanti.[38]

Catedra de Istoria Arhitecturii se bucura, în anii `50, de o mai mare popularitate, faţă de celelalte catedre, în mare parte datorită obiectului de studiu. Releveele elaborate în această perioadă sunt foarte apreciate, aşa că se promova o activitate intensă de cercetare a monumentelor *in situ* – se organizau mereu excursii de studiu, (pe lângă cele menţionate anterior, se aminteşte aici şi de cele de la Mănăstirea Plumbuita şi Biserica Mănăstirii Mărcuţa, care erau relevate de studenţii anului V, în semestrul I 1955). Cabinetul catedrei, condus de T.Ghiurcci, dispunea de o bogată colecţie de relevee, fotografii, desene şi diapozitive (2700, în format mare) după diferite monumente de arhitectură universală. Diverse tratate din domeniu erau traduse din maghiară şi germană de preparatorul principal A.Mironescu.[39]

---

37 Responsabili cu întocmirea acestui grafic de studiu individual în anul 1955, pentru anii I şi II, sunt: conf. N.Cucu, lector C.Alifanti, asist. I.Braunstein şi L.Stoenescu (prin Ordiul Ministerului Învăţământului nr.2274/1955). *Ibidem,* p.11.

38 *Darea de seamă*, cap.VI.5.B, p.13

39 *Ibidem*, cap.VI.5.C, p.14-15

Catedra de Teoria Arhitecturii cuprindea, în planul de învăţământ pentru semestrul I, disciplinele *Arhitectura Industrială şi Agricolă* (anii V şi VI) şi *Teoria Arhitecturii* (anii I şi II). Semestrul II trata despre *Teoria Arhitecturii* (anul V) şi *Estetica marxistă* (anul V). La teorie, frecvenţa la cursuri nu depăşea 50-60% (mai ales la *Arhitectura Industrială şi Agricolă*)[40]. Catedra de Teorie a tradus în limba română *Rudiment* (1943) al lui Georges Gromort, care se studia la anii I şi II, ca parte a bibliografiei.

Din anul universitar 1954-1955, a fost introdus şi **al şaselea an de studii,** pentru elaborarea adecvată în timp a **diplomei.** Primul semestru era alocat practicii intensive de arhitectură (3 luni într-un institut de proiectare), după care începea studiul preliminar al diplomei, în ceea ce a devenit ulterior – *prediploma* (sau „antediploma", cum era denumită în programa sovietică).

Apare, la nivelul catedrelor, ideea de *program pedagogic* unitar, sistematic, omogen (de corelare a cursurilor teoretice cu proiectarea de la Atelier).

Catedra de Construcţia oraşelor a condus, în anul universitar 1954-1955, proiectul

O colonie pentru 2000 muncitori ai unei industrii alimentare, în cadrul căruia au lucrat, pentru prima oară, studenţii grupaţi în echipe mici, de câte 15.[41] Proiectul a grupat nu numai studenţii, dar şi o parte a Catedrelor de Arhitectură şi Teorie, urmărindu-se o relaţionare optimă între diversele specialităţi implicate în proiectarea unui astfel de ansamblu

Catedra de Construcţii organiza vizite cu studenţii la ateliere de pietrărie, la fabrici de cărămidă şi de sticlă, pentru familiarizarea studenţilor cu procesele tehnologice de realizare a materialelor de construcţii, cu programele şi tipizatele industriale etc.

Catedra de matematici includea disciplinele *Matematică* şi *Geometrie descriptivă,* care sunt predate, de la formarea programei, în primul an de studiu.

Catedra de desen şi modelaj a elaborat un grafic al evoluţiei studenţilor în aceşti ani universitari, constatând creşterea valorilor finale ale lucrărilor, la *Desen* şi *Decoraţii,* şi o

---

40 *Ibidem*, p.15

41 Ministerul Invăţământului aprobase, pentru prima oară, lucrul în echipe al studenţilor la atelier, datorită lucrărilor ample, de sistematizare a satelor şi oraşelor, care făcea parte din ideologia momentului. De aici se va aproba, probabil la începutul anilor 1960, şi lucrul în echipe la diplome.

uşoară scădere la *Acuarelă*. Ori, Şcoala funcţiona după modelul beaux-artist tradiţional, în care aceste materii aveau o pondere importantă.

Catedra de Limba rusă, recent introdusă, în anii `50, includea trei cadre didactice.

Colectivul de Bazele Marxism-Leninismului este perceput ca străin Şcolii, „lecţiile [predate de aceştia] sunt prea puţin legate de specificul Institutului."[42] Parte a **Catedrei de economie politică** a Institutului de Construcţii preda şi la Arhitectură, de unde şi lipsa de coeziune şi relaţionare cu celelalte catedre şi cursuri de acolo,

Colectivul de educaţie fizică a avut un impact semnificativ asupra studenţilor arhitecţi, în această perioadă. La cursurile facultative de volei, baschet, handbal, gimnastică, au participat un număr de 56 de studenţi.

Pregătirea cadrelor didactice presupunea înscrierea la *aspirantură*[43] şi elaborarea unei lucrări de dizertaţie, în termen de 3 sau 4 ani. Aspirantura era similară studiilor doctorale actuale, şi era îndrumată de un conducător ştiinţific.

Baza materială a Şcolii: clădirea din strada Biserica Enei era sediul în care a funcţionat Şcoala din 1926, iar cantina din strada Doamnei avea o capacitate de aproximativ 300 de studenţi. Sediul proiectat de Grigore Cerchez includea atelierele de Arhitectură (1296 mp), atelierele de Desen ornamental şi Modelaj (465 mp), 5 săli pentru cursurile teoretice (553 mp), laborator pentru materiale de construcţii, biblioteca (fără sală de lectură).

Pentru **bibliotecă**, fondul de carte existent în 1955 era format din 2206 cărţi, şi 114 abonamente la ziare şi reviste (66 în limba română, 24 în limba rusă, 18 din ţările socialiste şi doar 6 din Occident).

---

42 *Ibidem,* cap.VI.5.J, p.19

43 Vezi şi HCM nr.2471/25 iulie 1953, privind Regulamentul de organizare şi îndrumare a aspiranturii. Vesa-Dobre, A.M., Şcoala românească de arhitectură (1944-1989) – Proiectele de diplomă, dinamică şi relevanţă, Teză de doctorat (2013), UAUIM, (Anexa 3)

60-69

1959-1971, Noul **Rector, Ascanio Damian**, a avut o contribuţie importantă la liberalizarea Şcolii, în decada ‘60.

1961-1962, primele **Conferinţe de restaurare a monumentelor**, care vor deveni disciplină independentă, predată în Şcoală de Gheorghe Curinschi.

1962, se desfinţează politica „dosarelor” pentru **Examenul de Admitere** în Şcoală

Începând cu anul universitar 1960-1961, se introduc în planul de învăţământ al Şcolii **releveele urbanistice**. Scopul lor era didactic, de analiză şi studiu critic, şi ofereau o bază fundamentală sistematizărilor reale, elaborate în anii IV-VI. În plus, catedra a iniţiat şi activitatea Cercului ştiinţific de Urbanism, care continua tradiţia celorlalte şase cercuri (Teoria arhitecturii, Urbanism, Construcţii, Instoria arhitecturii, Ştiinte sociale, Plastic, Foto) existente deja în Şcoală din anii `50, şi care se bucurau de o mare popularitate din partea studenţilor (o treime dintre studenţii Şcolii activau în cercurile ştiinţifice în această perioadă). Temele dezbătute în cadrul cercului depăşeau cumva aria preocupărilor curriculare, şi îi pregătea pe studenţi pentru o eventuală viitoare cercetare ştiinţifică sau activitate pedagogică în domeniu.

În 1964, este introdus în programa anului I studiul lucrării „*Introducere în proiectarea de arhitectură”,* elaborată de catedră, sub coordonarea profesorului Nicolae Lupu.[44]

În semestrele 9 şi 10, în urma unei „analize a procesului de învăţământ” din Şcoală, iniţiată de Minister, s-a cerut să se introducă în programă, următoarele **cursuri *facultative*** (cu durata de un semestru): *„Filosofia culturii”, „Psihologia socială”, „Istoria filosofiei”, „Probleme actuale ale capitalismului contemporan”, „Socialism ştiinţific”, „Sociologie generală”,* precum şi cursul obligatoriu de *„Economie politică a socialismului”*.[45] Toate aceste cursuri noi erau

---

44 ENACHE, C. „A VIII-a Sesiune științifică…”, p.55

45 „[Cerere către] Ministrul Invăţământului” nr.993/22 martie 1968, în *Planuri de învăţământ -Programe de învăţământ -Avize la programe- Programe analitice,* Vol.6, p.2 și 3. În anul universitar următor [1970-1971], aceste discipline devin ogligatorii: *„La Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” din Bucureşti, printre materiile obligatorii se aflau* Filosofia*, predată în anul I (90 de ore),* Economia politică *în anul II (90 de ore),* Socialismul științific *în anul III (90 de ore).”* SORA, A.F., *Evoluţia calificărilor din învăţământul universitar românesc 1968-2011,* p.15

structurate printr-o filieră ideologică evidentă, şi implementate ca atare, în intenţia de a re-organiza sau reprograma producţia de arhitectură.

Practica din anul VI se efectua în institutele de proiectare din întreaga ţară, câte o lună de zile (de regulă, de la 15 iulie la 15 august), şi era obligatorie, condiţionând examenul de prediplomă. Studenţii repartizaţi la practica în producţie lucrau efectiv în instituţia respectivă, după programul specific.

La sfârşitul decadei şaizeci, datorită nevoii tot mai mare de arhitecţi în procesul de industrializare şi urbanizare masivă, Şcoala face propuneri repetate Ministerului Invăţământului pentru înfiinţarea unei noi instituţii de studii superioare de arhitectură,[46] care să suplimenteze numărul de absolvenţi în acestă specializare. Propunerile se fac fie pentru Cluj, fie pentru Timişoara, cu variantele includerii unei secţii de arhitectură în Politehnicile existente acolo.

Tot atunci, se punea problema statutului **conductorilor arhitecţi** (aşa-numiţii conductori tehnici), datorită rolului important pe care aceştia il jucau pe lângă arhitecţi, în proiectare. Propunerile cuprindeau inclusiv infiinţarea unei şcoli speciale de 3 ani, care să funcţioneze sub tutela Institutului „Ion Mincu", sub denumirea de „Şcoli speciale de arhitectură", iar titulatura absolvenţilor să fie *arhitect-adjunct.* O altă formă propusă pentru conductori era înfiinţarea unei Facultăţi de arhitectură în fiecare dintre oraşele importante (Iaşi, Cluj, Timişoara, Bucureşti), cu un curriculum de 3 ani, în urma absolvirii căruia se putea obţine titlul de arhitect. După un concurs suplimentar, se putea intra la un al doilea ciclu de studii superioare de arhitectură, tot de 3 ani, absolvit cu Examen de stat şi diplomă. Titlul obţinut în consecinţă urma să fie cel de arhitect diplomat. Şi în final, un al treilea ciclu de studii superioare urma să fie doctoratul.[47]

---

46 Tot atunci se avizează şi extinderea sediului existent al Şcolii, din strada Biserica Enei, prin „Proiectul de dezvoltare a localului Institutului de Arhitectură", aprobat prin DCM nr.848 /27 sept.1962. Vezi şi „Obiectivele Şcolii de arhitectură", întocmit în iunie 1965, de către comisia mixtă Bazele Proiectării, Proiectare, Construcţii şi Urbanism), în *Dosar Comisie de analiză a procesului de învăţământ*, anul 1966, vol. 17, p.7

47 În urma unui studiu ce urma a fi elaborat de Comitetul de Stat al Planificării şi de Consiliul Naţional al Cercetării Ştiinţifice, se estima ca numărul studenţilor dintr-un an să fie de circa 100-120, în fiecare dintre centrele propuse, în funcţie de necesarul de arhitecţi ce ar fi fost stabilit. (*Idem*,

În orice caz, programa de învăţământ a continuat în formula **Facultăţii de Arhitectură cu 6 ani de studiu**, în care ultimul este dedicat documentării şi elaborării prediplomei, şi ulterior diplomei.

| 70-79

1970-1971, Se introduc **treptele de absolvire a studiilor** superioare de Arhitectură

Înfiinţarea a încă trei secţii de arhitectură în ţară, pe lângă Institutele Politehnice de la Cluj, Iaşi, Timişoara.

Din 1971, odată cu numirea noului **Rector, Cezar Lăzărescu**, s-a modificat **Examenul de Admitere.** Iniţial, prin filiera Beaux-Arts, admiterea cuprindea examene la desen liber şi tehnic, cu mare pondere în evaluare. *Regulamentul din 1943* prevedea: „Admiterea pe bază de concurs (condiţia: bacalaureat teoretic), compus din trei probe:

1. O probă din desen liniar, după model dat. Desenul va fi tras în tuş şi colorat uniform, în tente plate, 5 ore, minimum nota 12/20
2. O probă de desen ornamental după model dat 5 ore, minimum nota 12 şi minimum media 13 la primele două probe.
3. O probă de matematică (o probă de aritmetică, algebră şi trigonometrie, o probă de geometrie plană şi în spaţiu), media minimum 12.[48]

Din 1971, proba de desen liniar s-a transformat într-un examen de geometrie descriptivă, iar proba de desen ornamental a fost înlocuită de o serie de exerciţii grafice (care testau memoria vizuală, capacitatea de reprezentare grafică a spaţiului, spiritul de observaţie, gradul minimal de cultură arhitecturală locală etc).[49] Intenţiile reale ale acestor schimbări erau acelea de a reduce, treptat, dimensiunea artistică a desenului liber practicat în Şcoală

---

p.18)

48Politehnica Bucureşti – Facultatea de Arhitectură, *Regulament privind organizarea didactică a cursurilor şi lucrărilor,* Tiparul „Cartea Românească", Bucureşti 1943, p.12

49 Vezi şi alte detalii privind aceste exerciţii în RADU, Florinel, În căutarea unei şcoli (de arhitectură) pierdute, Teză de doctorat (2000), UAUIM, Bucureşti, p.369.

(şi profesie), în favoarea celui tehnic.

În 1972, apare **Programul Regulament la Şcolii**, în care este stabilit şi statutul oficial al profesionistului licenţiat ca arhitect. În acest an universitar, în Şcoală sunt înscrişi 1.200 de studenţi. Raportul cursurilor teoretice-atelier varia foarte mult, de la 22 ore cursuri şi seminarii/14 ore atelier (în semestrul 1), la 5 ore cursuri/31 ore atelier (semestrul 11).

Catedrele şi cursurile existente, la începutul decadei şaptezeci, în Şcoală erau configurate într-o formulă apropiată de cea instaurată în anii `50 – formulă din care a fost eliminată, însă, Catedra de Limba Rusă (?). Cele mai importante rămân:

Catedra de Proiectare de Arhitectură, structurată pe trei departamente, cuprindea 40 de ateliere. Proiectele se derulau în mod similar, în fiecare semestru: câte un proiect lung şi 2-3 proiecte scurte, care erau parţial corelate cu cel lung. Pe lângă cel de arhitectură şi cel de structuri, proiectul lung a fost completat şi cu subspecialitatea „Indici tehnico-economici", care răspundea contextului economic, de maximizare a eficienţei de cost. Cu excepţia proiectelor anului I, toate celelalte teme erau reale, preluate direct din producţie, astfel încât „peste 40 au făcut obiectul unor contracte cu beneficiari externi, cărora li s-au oferit dosare cu cele mai bune soluţii elaborate de studenţi şi profesori, pentru fiecare temă."[50] Schiţele de schiţă intrau în programa anilor IV şi V.

Catedra de Istoria Arhitecturii, cu următoarele cursuri:

Istoria arhitecturii universale (anul I), *Istoria arhitecturii moderne şi contemporane* (anul II şi III), *Istoria arhitecturii pe teritoriul României* (anul IV), *Restaurarea monumentelor de arhitectură şi urbanism*[51] (anul V), *Istoria artelor* (anul V, facultativ). UAR purta discuţii, în conferinţele de specialitate, pentru înfiinţarea unei secţii de Restaurare a monumentelor (alături de cea de Urbanism), care să pregătească specialişti în acest domeniu.

Catedra de Teoria Arhitecturii, cu următoarele cursuri:

Teoria arhitecturii (anul I), *Programe de arhitectură* (anul II), *Ansambluri de producţie* (anul

50 LĂZĂRESCU Cezar, „Invățământul de arhitectură în 1972. Unele propuneri de perspectivă", în *Arhitectura* nr. 5/1972, p.3. Conţinutul curriculum-ului, pe cursuri şi ani, ce urmează a fi descris este preluat din aceeaşi sursă.

51*Ibidem*, p.9, vezi şi CURINSCHI,Gh., „Cunoştinţele despre restaurarea monumentelor, componentă a formaţiei arhitectului", în *Arhitectura* nr.5/1972, p.30-34

III, IV), *Estetica generală şi compoziţională* (anul V, VI), *Compoziţie* (anul V, facultativ).
Catedra de Construcţii, cu:

Bazele tehnicii construcţiei, Materiale de construcţii (anul I), *Elemente şi detalii de construcţii* (anul I şi II), *Elemente şi detalii de finisaj* (anul II), *Echiparea tehnică a construcţiilor* (anul II şi III), *Noţiuni de organizarea şi economia construcţiilor* (anul III), *Fizica construcţiilor* (anul IV), *Eficienţa investiţiilor* (anul V)

Catedra de Matematici şi Structuri, cu:

Matematici (anul I), *Structuri de rezistenţă* (anul II), *Teoria structurilor în arhitectură* (anul III şi IV), *Calcul numeric, Structuri speciale,*[52] *Proiectare cu maşini de calcul*[53] (anul V, facultative).

Catedra de Urbanism, care cuprindea:

Elemente de proiectare urbană (anul II), *Sistematizarea şi amenajarea tehnică a teritoriului* (anul III), *Structuri urbane* (anul IV), *Estetica urbană-peisagistică* (anul V), *Proiectare complexă* (anul VI), *Trafic* (anul V), *Ecologie urbană, Sociologie urbană, Elemente de prospectivă, Economie urbană* (anul V, facultativ).

Catedra de Studiul Formei,

A fost restructurată în anul universitar 1972-1973, iniţial înfiinţată în 1967-68.[54] Printre disciplinele catedrei erau *Desen şi Studiul formei, Reprezentări specifice arhitecturii* (anul I), *Basic design – compoziţie şi culoare* (anul II), *Proiectarea şi construcţia mobilierului de serie* (anul III), *Comunicări vizuale şi ergonomie* (anul IV), *Amenajări ambientale* (anul V).

Alte cursuri (incluse în catedrele enumerate): *Geometrie descriptivă – Perspectivă, Filosofie* (anul I), *Economie politică* (anul II, III), *Arhitectura clădirilor de producţie* (anul III, IV, V),

---

52 Disciplina este descrisă de profesorul titular, în CIŞMIGIU, Alexandru, „Structuri înalte" – Pagina şcolii în *Arhitectura* nr.3/1978, p.71-73.

53 Calculatorul apăruse, deja în 1970, în practica de proiectare a arhitectului german, dar şi a celor-lalte specialităţi. Vezi ENESCU, M, *Arhitect sub comunism*,p.101

54 POPOV, Vladimir, „Problemele mobilierului şi echipamentului urban – Invăţământul de design la Institutul de arhitectură „Ion Mincu", Bucureşti", în *Arhitectura* nr.4/1975, p.75-78. Popov era, la acea dată, şeful disciplinei de Design din IAIM.

Socialism ştiinţific (anul IV), *Limbi străine, Educaţie fizică* (anul I, II, III), *Studiul formei* (I,II,III opţional), *Tendinţe noi în arhitectură, Tipizare, prefabricare* (anul V opţional).

Practica avea, în general, alocate câte 4-6 ore/săptămână, fiind realizată pe mai multe paliere de studiu. Practica din producţie se adresa, în principal, celor din ultimii ani de studiu, în special celor care urmau să-şi aleagă tema pentru elaborarea prediplomei, amplasamentul şi alte date necesare acesteia. Studenţii anului VI puteau efectua practica în producţie şi sub forma de proiectare concretă, prin elaborarea unor detalii de execuţie reale, care urmau a fi introduse în documentaţia tehnică a diverselor obiective în construcţie. Studenţii primilor ani (I-III) lucrau în proiectare pentru a se familiariza cu redactarea şi semnele convenţionale ale desenului de arhitectură, sau ale specialităţilor adiacente, având rol preponderent de desenatori. Practica pe teren includea elaborarea releveelor, trasărilor, cartărilor etc, în timp ce practica de birou (din institutele de proiectare) prevedea şi realizarea machetelor de studiu sau a celor finale, de prezentare.

| 80-89

1980-1989 **Rectorul** Şcolii este **Cornel Dumitrescu**

Concurenţa, la **Admiterea în Şcoală**, este de 5-6 candidaţi / loc.

Dintre cei 168 prezentaţi la examen în 1980, 56 (33%) erau femei şi 14 (8,33%) erau străini. Comparativ cu începutul decadei anterioare, în anul universitar 1969-1970, dintre 178 de studenţi - 54% erau femei, 1 student străin şi 2 respinşi.

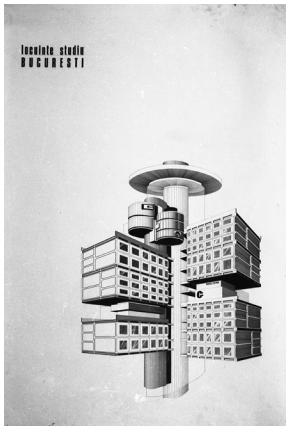
Media numărului studenţilor, într-un an, este de 70, la zi şi 30, la seral (secţie nou înfiinţată).

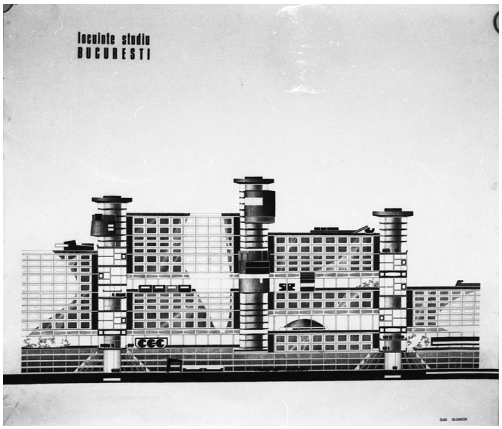
1980, 67% dintre diplome sunt evaluate foarte bine (note de 9 şi 10), 30% cu note între 7-8,99, şi doar 1,8% cu note între 6-6,99. În acest an universitar, 8,33% sunt studenţi străini

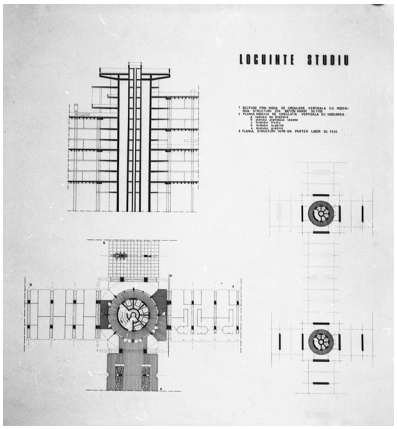
1985, 29% dintre studenţi provin din alte ţări

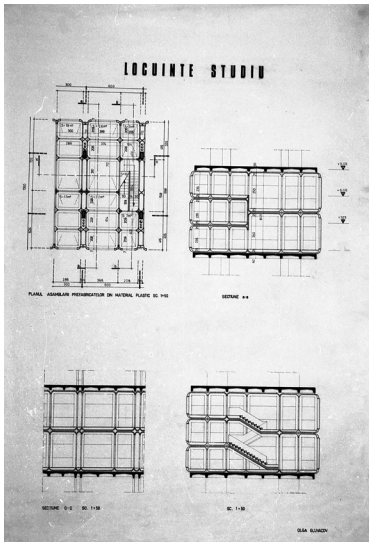
1986, Prima promoţie de studenţi diplomaţi, înscrişi la studiile **serale**. **Programa** include şapte ani de studiu, fiind iniţiată în 1979-1980.

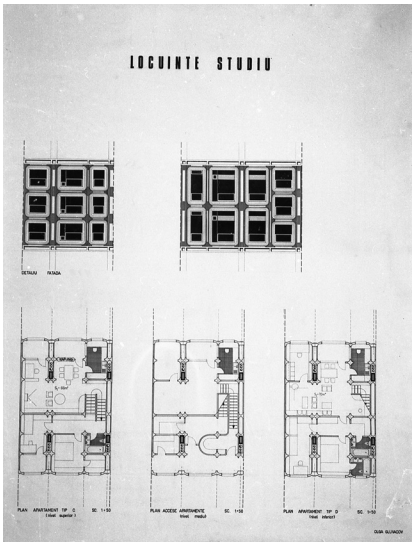
1989 – 35% dintre toţi diplomaţii (studenţi la zi şi seral) sunt străini

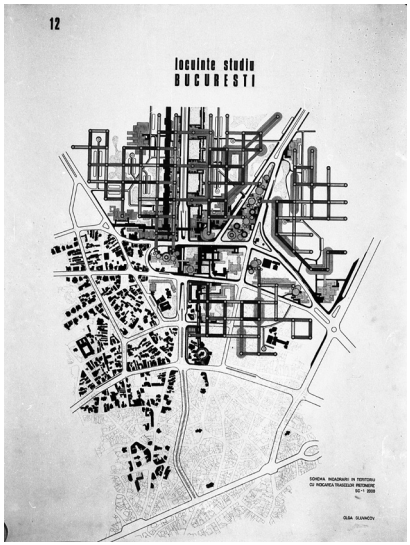

locuinte studiu
BUCURESTI

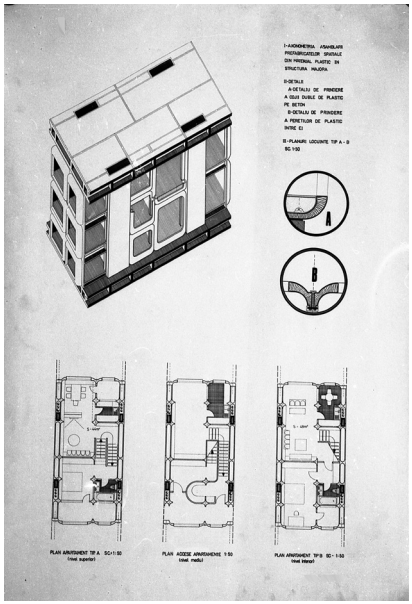

locuinte studiu
BUCURESTI

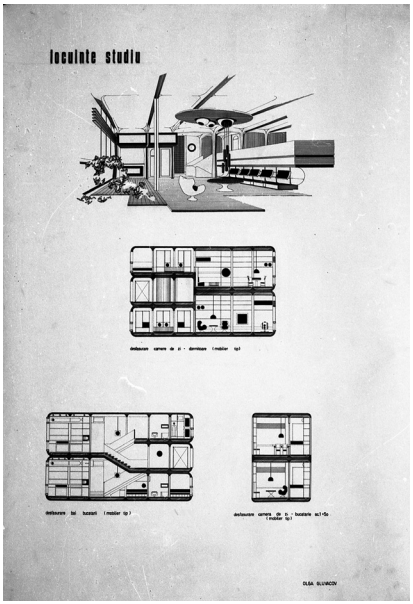

LOCUINTE STUDIU

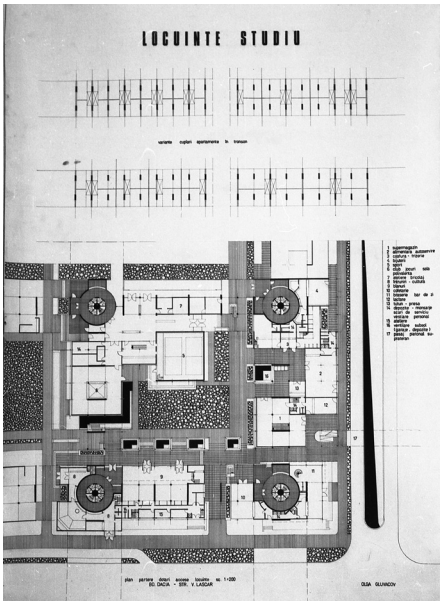

LOCUINTE STUDIU
OLGA ILIANOV

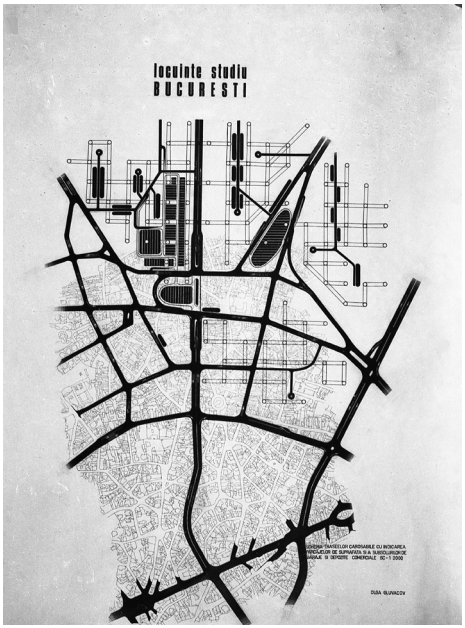

LOCUINTE STUDIU
OLGA ILIANOV

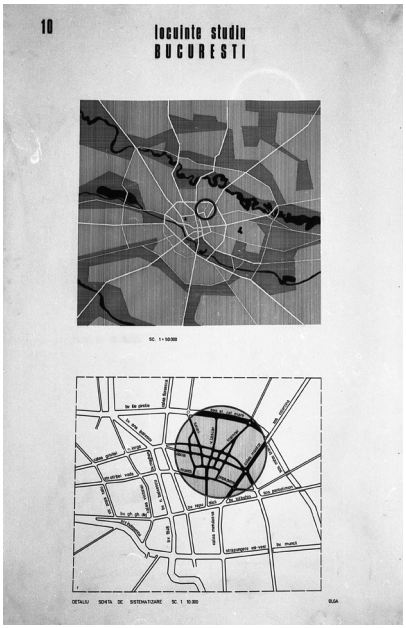

12
locuinte studiu
BUCURESTI
OLGA ILIANOV

I-AXONOMETRIA ASAMBLARII PREFABRICATELOR SPATIALE DIN PREGNEL PLASTIC IN STRUCTURA MAJORA.
II-DETALII
A-DETALIU DE PRINDERE A CUIE DUBLE DE PLASTIC PE BETON
B-DETALIU DE PRINDERE A PERETILOR DE PLASTIC INTRE EI
III-PLANURI LOCUINTE TIP A - B SC 1:50
A
B
PLAN APARTAMENT TIP A SC=1:50
PLAN ACCESE APARTAMENTE 1:50
PLAN APARTAMENT TIP B SC - 1:50

locuinte studiu
OLGA GLIANCOV

LOCUINTE STUDIU
OLGA GLIANCOV

locuinte studiu
BUCURESTI
OLGA GLIANCOV

10
locuinte studiu
BUCURESTI
DETALIU SCHITA DE SISTEMATIZARE SC. 1 10.000
OLGA